

RUM og MELLEMRUM

af Laura Maria Schütze

Nogle forskere hævder, at der i disse år foregår en såkaldt rumlig vending inden for samfundsvidenskaberne og humaniora. Andre mener, at rum og sted altid har været et centralt emne for studiet af mennesker og kultur. Rumlig vending eller ej, så ændrer det ikke på, at rum er noget, der konstant skabes gennem menneskelige handlinger. Disse menneskeskabte rum gør altså en forskel, og derfor er det interessant at undersøge handlinger og måder at leve på gennem et rumligt prisme. I dette nummer af Jordens Folk har vi valgt at vende blikket mod de alternative rum; de sociale, virtuelle, symbolske, moralske og materielle rum, der positionerer visse grupper, og de nye fællesskaber, som de forsøger at forme. Der er tale om alternative rum, som opstår i sprækker eller lommer i forhold til veletablerede institutioner, kulturer, stater eller blot fællesskaber af forskellig art. Ofte dannes de mellem lokale fællesskaber og statslige autoriteter, og mange er globale. De alternative rum er ikke nødvendigvis i ren opposition til andre rum, men skal snarere forstås som en slags mellemrum, hvor de både udnytter eksisterende strukturer og opponerer mod dem. I det alternative mellemrum skærpes mulighederne nemlig for at handle anderledes, for at gøre

tingene på en anden måde.

Alle forfatterne til temanummerets artikler er tilknyttet forskningsprojektet Alternative Spaces, der har fået sin bevilling fra Det Strategiske Forskningsråds program om Kulturforståelse. Projektet består af 11 delprojekter, der har lavet feltarbejde på forskellige steder som Rusland, Kina, Centralasien, Indien, Vesteuropa, USA, Mexico og FN. Temanummeret rummer artikler fra fem af de projekterne. Vi begynder dog med en introduktion til selve forskningsprojektet af Esther Fihl og Jens Dahl, der har været henholdsvis projektleder og forskningsleder i Alternative Spaces. Dernæst går det stærkt. I sin artikel om Indiens galopperende økonomi skriver Stine Simonsen Puri om det dobbeltliv, indiske mandlige spillere lever på galopbanen, hvor legalt og illegalt spil foregår side om side. Galopbanen fungerer som et særskilt rum, hvor spillerne kan agere upåagtet af det omgivende samfunds regler og normer for familieliv, klasse- og kaste-grupperinger. I Laura Maria Schützes artikel bevæger vi os ind i et fysisk udstillingsrum på Københavns Museum og kigger på, hvordan udstillingen skaber det københavnske rum. Artiklen handler om, hvordan museale indsamlingstraditioner og ønsket om at adskille sig fra den nationale diskurs om ind-

vandring afspejler sig i præsentationen af jøder og muslimer i udstillingen At blive københavnere. Dernæst inviterer Margit Anne Petersen os indenfor i uvishedens rum med sin artikel om asylansøgere venten på opholdstilladelse i Danmark. Hvad enten de står i den uendeligt lange kø i Udlændingestyrelsens venteværelse eller afventer svar på deres ansøgning derhjemme, er denne venten en særlig form for venten, hvor asylansøgerne føler sig fanget i et ikke-eksistentielt fængsel. Jens Dahl tager os med til de indfødtes rum i FN, og det er et fleksibelt rum, da det både kan fremstå fysisk, verbalt, symbolsk og retsligt. Artiklen handler om det alternative rum, indfødte folk har skabt sig i FN, og om de strategier og midler, de har anvendt for at få succes med at skabe dette helt særlige internationale rum. I Helen Kraggs artikel bliver vi præsenteret for det tjetjenske flag og den centrale rolle, det spiller for de hundredetusinder af eksiltjetjenerne, der bor rundt omkring i Vesteuropa. I forsøget på at skabe en stærk diaspora, der kan være et nyt tjetjensk rum med en fælles identitet, er flaget blevet samlingspunkt og markerer et midlertidigt tjetjensk territorium i eksil. ■

God læselyst!